

DINERTIP VOOR VRIENDEN VAN BARDO:

Hotel Restaurant de Rustende Jager in Nieuw-Vennep bestaat dit jaar 145(!) jaar. In de maanden maart/april en juli/augustus serveren zij een feestelijk 3-gangen menu voor € 20,07. Van elk menu reserveren zij € 1,45 voor Bardo! Een bijzondere actie van een trouwe sponsor: eet u smakelijk!

www.hotelderustendejager.nl

BARDO IN CIJFERS 2006:

- Opnames: 72, waarvan 1 heropname
- 40 vrouwen en 32 mannen
- Gemiddelde leeftijd: 72
- Jongste patiënt: 35
- Oudste patiënt: 94

- Overleden: 64
- Ontslagen: 3
- Gemiddelde opnameduur: 31 dagen
- Kortste opnameduur: 1 dag
- Langste opnameduur: 197 dagen

- Komend van thuis: 35
- Komend uit ziekenhuis: 33
- Anders: 4
- Gemiddelde bedbezetting: 86%

SPONSORBIJDRAAGES

NAAM	SCHENKING
Dhr. E. Rademaker	computer
Hartgerink & Klomp	1.000,-
Dhr. en mevr. W. Plooy-de Boer	1.000 =
Nalatenschap	
mevr. P.M. Jansen-de Haas	1.000,-
ABC diensten	250,-
Anoniem	100,-
Dhr. en/of mevr. B.G.A. Nixon	200,-
Dhr. en mevr. O. Jonkheid	872,50
Dhr. J. van Overbeek	3.000,-
Collecte Diac.	
der Ned. Herv. Gemeente	645,87
Anoniem	25,-
Mevr. J. Tel	1.000,-
Mevr. S. Content-Tawil	250,-
Attica Vermogensbeheer B.V.	3.500,-

Er staat een oud schaalkje,
Nog van oma denk ik,
Op een oud tafeltje
Ook nog van oma denk ik.
Even was ik weg,
Dacht ik niet aan ziekte, pillen of dood
Maar wel aan kunst of kitsch.

(uit gedi(a)chten van Lex Maes)

BARDOWIJZER

Zoals u weet, zijn we eind vorig jaar officieel gecertificeerd als High Care Hospice en voeren we het Keurmerk Palliatieve Zorg. Al onze processen, handelingen, werkwijzen, formulieren en afspraken zijn goed toegankelijk vastgelegd. Dat is belangrijk omdat we hier met erg veel verschillende mensen samenwerken om dag voor dag de kwaliteit van leven te bieden zoals we die met elkaar hebben afgesproken.

welke stukken gereviseerd moeten worden.

Inmiddels hebben ook de andere high-care hospices belangstelling getoond en overwegen we ook op dit punt te gaan samenwerken met elkaar. We delen als hospices een visie en een kwaliteitsnorm, dus kunnen we ook inhoudelijk gezamenlijk kennis vastleggen. Een mooie ambitie, die wellicht ook weer leidt tot aanpassingen in de software. Maar dat hoort bij projecten als deze: voortschrijdend inzicht verandert altijd weer het uitzicht.

KRABBELS EN BABBELS

Een belangrijke stap in dit proces is het digitaliseren van ons handboek geweest. Een goed toegankelijke database met een zoekstelsel stond hoog op de verlanglijst. Een van onze vrijwilligers heeft tegen een gesponsord tarief een eerste versie voor ons ontwikkeld. Het lijkt een beetje op een "help"-systeem zoals we dat in windows-programma's kennen. Sinds februari van dit jaar is het systeem in gebruik genomen. Alle medewerkers en vrijwilligers kunnen het raadplegen en de verantwoordelijken voor de inhoud moeten maandelijks kijken

Hospice Bardo is zeer de moeite waard om gesteund te worden. Word daarom lid van de Vriendenclub van Hospice Bardo of stort een donatie op rekening 32.45.72.093 bij de Rabobank.

NIEUWSBRIEF

Hospice Bardo, Bornholm 48, 2133 AA Hoofddorp, Telefoon 023-5571142

BARDO "BACK TO BUSINESS"

We hebben een glansrijk jubileumjaar achter de rug, waarin enorm veel goeds voor Bardo heeft plaatsgevonden. We hebben veel samen opgetrokken met onze sponsors en zo mooie evenementen georganiseerd. Met onze bestuurders, vrijwilligers en medewerkers hebben we belangrijke mijlpalen bereikt, zoals het behalen van het kwaliteitslabel van de Associatie van High Care Hospices en het CBF-keurmerk.

En nu gaan we weer back to business. Maar dat is eigenlijk nooit "business as usual", want elke dag zetten we opnieuw alles op alles om onze patiënten optimale zorg te bieden in de laatste levensfase. Soms met 6 patiënten, soms 8 of 9. Het is dus nooit af. Elke dag, elke patiënt, elke naaste: keer op keer vraagt de situatie om een focus, om speciale aandacht. Want alle aandacht is individueel en elke patiënt krijgt maatwerkzorg. Daarbij draait het om belangrijke aspecten als bijvoorbeeld pijnbestrijding, omgaan met angst, levensvragen, etc. Maar ook om de ogenschijnlijk kleine details zoals timing van eten en drinken, temperatuur van de ruimte, dosering van licht en geluid. Dat is de essentie van ons werk en maakt elke dag tot een bijzondere.

We gaan ons in de toekomst richten op uitbreiding van onze faciliteiten voor aanvullende zorg (zoals muziektherapie), de ontwikkeling van onze kennis en de verspreiding daarvan, maar ook op optimaliseren van de ketenzorg in het gebied en onderzoek naar zorgzwaarte.

Dankzij de ruimhartige steun uit de maatschappij kunnen wij de zorg op maat aandacht geven en verder ontwikkelen. Met alleen de bekostiging vanuit de AWBZ zou dat onmogelijk zijn. Wij zullen u via deze nieuwsbrief blijven informeren over wat ons bezighoudt bij ons werk.

Huisvesting

Zoals u bekend is, zijn we hard aan nieuwe huisvesting toe. Onder de recente winterstormen heeft ons noodgebouw gezocht en

gesteund. Gelukkig is alles goed gegaan, mede dankzij de inzet van vrijwilligers en de technische dienst van onze goede burens, verpleeghuis Bornholm.

Bij het ter perse gaan van deze nieuwsbrief is er nog altijd geen 100% zekerheid over de nieuwe huisvesting. We zijn bijzonder enthousiast over het Jansoniusterrein als nieuwbouwlocatie. Voor onze patiënten en hun naasten is het heel belangrijk in het midden van het leven te staan en niet aan de rand. De historische grond naast fort, molen en dijk is fijn om op uit te kijken. De locatie is een mooie uitvalsbasis voor onze intra- en extramurale vrijwilligers. Als kleinschalige woonvoorziening kunnen we ons prima voegen in het dagelijkse leven van de woonwijk en een buur zijn als iedere andere. Kortom, we hopen van harte dat alle betrokken mensen en organisaties met ons mee (blijven) denken!

MUZIEK IN DE PALLIATIEVE ZORG

Steeds vaker wordt in de palliatieve zorg gebruik gemaakt van muziektherapie. Zowel het actief muziek maken als het 'passief' beluisteren van muziek kan helend werken. Luisteren naar muziek is een voor iedereen toegankelijke en in de meeste gevallen vrij gemakkelijk te realiseren activiteit.

Op het symposium in december hield Dorothé van der Hoeven, muziektherapeut bij het Academisch Medisch Centrum in Utrecht, een voordracht over haar werk in de palliatieve zorg. We waren geraakt door haar voorbeelden. In maart zal het team van Bardo zich verder in dit onderwerp verdiepen middels een workshop met Elisabeth Beer, muziektherapeut in Haarlem. Zij zal een inleiding over dit onderwerp houden en daarnaast verschillende soorten muziek laten horen, gebruik makend van instrumenten zoals de lier. Bezig zijn met muziek

Hospice Bardo is een kleinschalige woonvoorziening waar 24 uur per etmaal zorg wordt geboden aan mensen in hun laatste levensfase. Dat gebeurt door een team van beroepskrachten ondersteund door speciaal opgeleide vrijwilligers.

IN DIT NUMMER

Nieuwe vrijwilligers	2
Wijnproeverij en verwendag	3
Pijnproject Bardo	3
Dinertip voor vrienden van Bardo	4
Bardowijzer	4
Bardo in cijfers in 2006	4
Sponsorbijdrages	4
Gedicht	4

KIJK OOK EENS OP:
WWW.HOSPICEBARDO.NL

maakt het mogelijk voor patiënten, familie en teamleden om emoties die zich aandienen tegemoet te treden en te verwerken. Onze hoop is gevestigd op subsidiemogelijkheden of sponsoring voor dit werk. Wat we graag willen, is gebruik kunnen maken van een muziektherapeute. Bovendien zouden we graag onze beroepskrachten en zorgvrijwilligers willen opleiden om dit "instrument" zelf ook in te zetten.

NIEUWE VRIJWILLIGERS

In vorige nummers van de Nieuwsbrief hebben we u kennis laten maken met vrijwilligers die bij Bardo werken. Daar gaan we zeker mee door, omdat de vrijwilligers enorm belangrijk zijn. Dit keer laten we u kennis maken met de Coördinator Vrijwilligers, Ellen van Klinken. Zij zal in een aantal afleveringen vertellen wat er komt kijken bij het creëren en in stand houden van een goed functionerende groep vrijwilligers. Dat geeft u als lezer nog meer inzicht in het reilen en zeilen van Bardo. In deze aflevering vertelt Ellen hoe vrijwilligers bij ons binnenkomen.

Werving en 1e gesprek

“De meeste medewerkers komen bij ons nadat ze al eerder over het bestaan van Bardo hebben gehoord via kranten, familie en/of bekenden. Er is dus (op dit moment) geen actief wervingsbeleid, anders dan wat het Steunpunt Mantelzorg van de Amstelring doet. Bardo staat ook ingeschreven bij de Vacaturebank Vrijwilligers. De afgelopen jaren kwamen 20 à 25 nieuwe vrijwilligers per jaar bij Bardo binnen. Deze mensen hebben verschillende achtergronden en variëren in leeftijd van 30 tot 70 jaar. Ze blijken, voordat ze bij mij binnen stappen, onze website bezocht te hebben en al een poosje over vrijwilligerswerk in de palliatieve zorg nagedacht te hebben.

In het eerste gesprek komt in ieder geval de persoonlijke kennismaking aan de orde, waarbij ik probeer een beeld te krijgen van de kandidaat, wie hij/zij is, waarom hij juist in een hospice wil werken, welke voldoening hij uit het werk denkt te halen, wat zijn verwachtingen zijn naar ons toe, en last but not least wat de kandidaat ons te bieden heeft. Zo vorm ik een beeld.

Daarnaast geef ik natuurlijk informatie over Bardo; over de organisatiestructuur en de samenhang tussen de verschillende taken en de werkwijze in Bardo. Duidelijk inzicht in wat er te doen is, staat voorop. Tijdens de korte rondleiding door het huis geven de reacties en de vragen die worden gesteld mij een goede indicatie over de kandidaat en zijn drijfveren.

De taken binnen Bardo

Alle taken binnen Bardo maken samen het Hospice; alle facetten van de zorg worden vormgegeven in de verschillende vrijwilligerstaken. Er is een verscheidenheid aan vrijwilligers binnen Bardo.

- De zorgvrijwilliger biedt samen met de verpleegkundige de zorg aan de patiënten die nodig en wenselijk is.
- De gastvrouw beantwoordt de telefoon, ontvangt bezoekers en geeft algemene ondersteuning aan het team.
- De kookvrijwilliger bereidt de warme maaltijd volgens het menu dat is opgesteld door de kok, afgestemd op de wensen van de patiënt.
- De tuinvrijwilliger draagt zorg voor

het regelmatig onderhoud van de tuin en werkt tweemaal per jaar mee aan de groot-onderhoudsday.

- De bloemenvrijwilliger maakt wekelijks verse arrangementen van de door sponsoren geleverde bloemen.
- De klusvrijwilliger verricht werkzaamheden die nodig zijn om het gebouw en zijn inventaris goed te doen functioneren en dat is in het oude gebouw op dit moment veel werk!

Waar een vrijwilliger aan moet voldoen

Bardo heeft geen strikt beschreven eisen waaraan een vrijwilliger moet voldoen. Wel hanteer ik een aantal wensen voor nieuw aan te stellen vrijwilligers. Daarbij is het niet van belang of iemand een zorg-achtergrond heeft. Juist de verschillende achtergronden van de medewerkers zorgen ervoor dat het team in staat is op elke situatie in te spelen. Waar ik wel nadrukkelijk op let, is dat iemand stabiel in het leven staat, een open houding heeft naar mensen, flexibel is, kan samenwerken in een team en regelmatig kan komen werken. Vrijwillig is namelijk niet vrijblijvend: je vervult immers een belangrijke rol. Alle taken moeten op elkaar aansluiten. Zo kan bijvoorbeeld een kookvrijwilliger pas goed werken als een andere vrijwilliger heeft gezorgd dat de boodschappen in huis zijn. Voor de meeste taken is het nodig dat de vrijwilliger minstens eenmaal per week een dienst draait.

Kortom: er komt best wat bij kijken voordat de vrijwilliger binnen is en aan de slag. Daarover in de volgende nieuwsbrief weer meer.”

WIJNPROEVERIJ EN VERWENDAG THEEHUIS CRUQUIUS

De wijnproeverij en verwendag waren de laatste 2 activiteiten in het kader van het 5-jarig bestaan van ons hospice.

De wijnproeverij vond plaats op donderdag 11 januari in Hoofddorp bij Portovino aan de Kruisweg. Dura Vermeer had deze prijs gewonnen bij het OVH jubileumfeest in oktober 2006 en deed ons groot plezier door dit te schenken aan Bardo. Tien medewerkers, die zich allen stevig hadden ingezet voor de organisatie van het lustriumfeest, werden verwend met heerlijke wijnen uit Italië. De gastheer wist er veel over te vertellen en had een mooie map samengesteld. In deze map konden bevindingen vermeld worden en was veel informatie te vinden over de geproefde wijnen en de wijnbouw in Italië. Het geheel werd

vergezeld van stokbrood en lekkere hapjes. Het was een hele leuke en leerzame avond, die smaakt naar meer!

De verwendag, gekocht door Theehuis Cruquius tijdens de OVH veiling, werd gehouden op maandag 19 februari 2007. Het personeel van het Theehuis werd getraakteerd op een heerlijke ontspannen dag, die begon met koffie en eigengemaakte appeltaart. Voor de meesten een beetje vreemd om in hun eigen restaurant gast te zijn en anderen achter hun bar en in hun keuken aan te treffen.

Nadat Annemarie Zuidweg, directeur Hospice Bardo, een korte, maar levendige impressie had gegeven over het hospice, kon men gaan bloemschikken en kaarten maken. Na een heerlijke lunch was er de mogelijkheid om mandala's te maken en te genieten van een massage van handen, voeten, schouders en hoofd. De dag werd afgesloten met een zeer verzorgde High Tea die muzikaal omlijst werd met zang en gitaarspel van Dino Walcott.

Tot slot kreeg men nog een Bardo-beer mee naar huis. Het was weer een fijn staaltje teamwork om deze activiteit neer te zetten. En de Theehuis-medewerkers? Zij voelden zich van begin tot einde echt verwend!

PIJNPROJECT BARDO

Hospice Bardo wil patiënten door het bieden van goede palliatieve terminale zorg (verbetering van) kwaliteit van leven bieden. Een van de meest voorkomende klachten is dat patiënten last hebben van pijn. De zorg en behandeling is dan ook mede gericht op het verlichten van pijn met inachtneming van alle aspecten die hierop van invloed zijn.

We hebben het Integraal Kankercentrum Amsterdam (IKA) om ondersteuning gevraagd en zo is er een gezamenlijk pijnproject gestart. Het doel van dit project is dat Bardo zich committeert aan een visie op pijn en een duidelijk beschreven pijnbeleid heeft dat geborgd wordt door middel van een continue kwaliteitscirkel.

Om inzicht te verkrijgen in de huidige stand van zaken is er een nulmeting (kennis, bekwaamheid en attitude) gedaan en

zijn er interviews afgenomen bij de verpleegkundigen. Uit het voorgaande ontstond een aantal punten ter verbetering: zoals een gezamenlijk visie rondom pijn beschrijven, een helder en compleet pijnbehandelplan hanteren (stappenplan anamnese, meetinstrumenten, meetmomenten en registratie), kennis over pijn vergroten bij verpleegkundigen en patiënten en meer aandacht voor psychosociale aspecten.

Een werkgroep binnen Bardo, bestaande uit verpleegkundigen, een gespecialiseerd verpleegkundige en de arts, heeft een verbeterplan gemaakt en geïmplementeerd. Dit heeft tot de volgende resultaten geleid:

- Met het hele team is een visie rondom pijn beschreven: “In hospice Bardo kan de patiënt verwachten dat pijn snel en adequaat gesignaleerd wordt, dat deze vervolgens – in overleg met hemzelf en/of zijn naasten - deskundig en planmatig behandeld wordt door een bekwaam team

volgens de actuele geldende normen”.

- Er is een PPP (Patiënt Pijnbehandel Plan) ontwikkeld met daarin een stappenplan, pijnanamnese, pijnmeetinstrumenten en een rapportageblad.
- Er heeft een interne scholing aan de verpleegkundigen plaatsgevonden.
- Er is een documentatiemap ontwikkeld en elke verpleegkundige heeft nu een portfolio.

Het totale traject heeft ongeveer 1,5 jaar geduurd. Er zal samen met het IKA nog een nameting onder de verpleegkundigen worden gedaan en er zal een projectverslag worden geschreven.

We zijn trots op de resultaten van dit project, het is een kwaliteitsverbetering binnen de totale zorg aan de patiënt.

Het team heeft hier gezamenlijk aan gewerkt; dat zorgt voor een breed draagvlak. En, zoals een kwaliteitscirkel hoort te zijn, is het een “never ending story”.